

[Anker Lau.]

medfører skadelige virkninger, afhænger jo også dette af tilsynsrådets vilkårlige skøn i de enkelte tilfælde, og kriteriet for dette skøn er meget vidtgående og omfattende efter § 12. Først skønner man, hvorvidt der foreligger forhold i henhold til § 2, og så kan der gribes ind, hvis det

„medfører eller kan antages at medføre urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse eller urimelig ulighed i vilkårene for erhvervsudøvelsen, urimelige priser, urimelige fortjenester, forhøjede omkostninger, forringede varekvaliteter eller anden forringelse af vareforsyningen“.

Her har vi det igen. Jeg tror, at enhver må erkende, at med disse formuleringer lades der ikke mange muligheder åbne for at holde sig udenfor loven overfor en administration, der nu eller i fremtiden vil bruge denne lov i den fulde udstrækning. Lægger man så dertil kommissionsbetænkningens kulegravning af selve frihedsbegrebet og alle de muligheder, som friheden nu engang rummer for at aftale dit og dat — ellers var det jo ikke frihed — så føler jeg mig sikker på, at hensigten er, nu da vareknaphed og inflation, krig eller krise ikke mere er brugelige argumenter, alligevel at søge at drage hele erhvervslivet ind under kontrolloven.

Jeg skal ikke bestride, at der findes pris-aftaler, konkurrencebegrænsninger o. s. v. Jeg tror, jeg tør sige, at jeg er en af dem, der stærkest har peget på dette forhold og stærkest har påvist dets skadelige virkninger ude omkring, hvor jeg har haft noget at sige, men jeg vil bestride, at det findes i en sådan grad, at det kan begrunde dette forslag i dets nuværende udformning. Jeg synes, at betænkningen er et stærkt udtryk for, at den høje regering ønsker at kontrolere selve friheden i en sådan grad, at der faktisk ikke bliver noget af den tilbage.

Man har opfundet noget, der hedder „neutraliseret konkurrence“, fordyrende konkurrenceformer, et såkaldt gråt område, hvor meget ondt menes at ske, prisførerskab, fællesbestyrelse o. s. v., noget, der naturligvis kan ske, men man skal konstatere, om det sker, i hvilken grad, og om det er skadeligt. Men alt dette anvendes som argumenter

for at videreføre denne lovgivning i en efter min mening uforholdsmæssig stærk form og upåkrævet omfattende.

Jeg tror, at man herefter vil forstå, at kun den såkaldte aktive priskonkurrence, der ender i monolet, er udenfor loven — ellers anerkender man det jo ikke — og med monolet, således som det er påpeget i kommissionsbetænkningen, som effektiv erhvervsform begynder man at opfatte, hvor socialdemokratisk tankegang vil placere erhvervslivet, nemlig i en udvikling, hvor man gennem denne lov fortsætter „monopol-socialismen“, således at vi igen, omend ad en lille omvej, med den højtærede økonomiminister under armen kommer tilbage til „Fremtidens Danmark“.

Her er det, man kommer i konflikt med erhvervsfriheden og næringsretten, og det er for mig det afgørende i den forbindelse.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne nævne to ting, for at man skal have et lille billede af, hvad der virker i den retning. Her vil jeg omtale de statsindgreb, vi har haft gennem de sidste år, der, som det også i dag har været nævnt, har været med til at skabe en lang række af de aftaler, vi har i øjeblikket, og som falder væk, når liberaliseringen fortsætter. Den kendsgerning, at arbejdsmarkedets aftaler holdes udenfor loven, turde, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen nævnte, gøre det temmelig indlysende, at også disse kan være årsag til en række konkurrencebegrænsende aftaler.

Jeg vedkender mig ønsket om, at vi skal have en lovgivning på dette område, men jeg har stadig den opfattelse, som jeg også tidligere har givet udtryk for, at denne lovgivning i sin detaillerede form er ganske overflødig i dag og vil være hindrende og hemmende for enhver form for effektivitet indenfor erhvervslivet. Jeg mener stadig, at loven af 1937 med visse ændringer vil kunne give det, vi i dag har brug for, og så vil man passende kunne lade trustkommissionen og næringslovskommissionen sammen se, hvad de kan nå frem til.

Det kommende udvalg vil efter min mening få et stort og omfattende, men også meget betydningsfuldt og ansvarsfuldt arbejde at udføre. Jeg kan understrege, hvad det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, og jeg vil personlig være indstillet på, at dette høje ting tager sig den tid, der skal